

Universiteit
Leiden
The Netherlands

'Elke 8 dagen wordt in Nederland een vrouw vermoord': Vrouwen als slachtoffer van dodelijk huiselijk geweld in de truecrimepodcast Vrouwenmoord

Schriel, Luka

Citation

Schriel, L. (2023). *'Elke 8 dagen wordt in Nederland een vrouw vermoord': Vrouwen als slachtoffer van dodelijk huiselijk geweld in de truecrimepodcast Vrouwenmoord*.

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [License to inclusion and publication of a Bachelor or Master Thesis, 2023](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3640920>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

‘Elke 8 dagen wordt in Nederland een vrouw vermoord’

Vrouwen als slachtoffer van dodelijk huiselijk geweld in de
truecrimepodcast Vrouwenmoord

Luka Schriel

S2630656

MA-scriptie Journalistiek en Nieuwe Media

MA Media Studies

Universiteit Leiden

Begeleider: dr. J.P. Burger

Tweede lezer: prof. dr. J.C. de Jong

Woordenaantal: 10103

Samenvatting

True crime is een van de populairste podcastgenres, zowel in Nederland als internationaal. Het publiek aan luisteraars van *truecrimepodcasts* bestaat voor het merendeel uit vrouwen en sommigen beweren zelfs dat het huidige *true crime* feministisch is. In het internationale academische veld is de laatste jaren een discussie gaande over de al dan niet feministische aard van *true crime*. Enkele academici stelden criteria op waar feministische *true crime* aan zou moeten voldoen, in het bijzonder op het gebied van karakterisering van vrouwen als slachtoffer.

Internationaal is er al veel literatuur geschreven over discours en framing met betrekking op vrouwen als slachtoffer in *true crime* en in *truecrimepodcasts*. In Nederland is het onderzoek naar *true crime* zeer gering. Er is dus ook nog geen onderzoek gedaan naar discours met betrekking tot vrouwen als slachtoffers in Nederlandse *truecrimepodcasts*. Het onderzoek in deze MA-eindschrijving beoogt bij te dragen aan het opvullen van deze leemte, door onderzoek te doen naar het discours met betrekking op de slachtoffers in de podcast *Vrouwenmoord*.

In deze scriptie wordt naar aanleiding van de wetenschappelijke discussie over feministische *true crime* de volgende onderzoeksvraag beantwoord: *Welk discours wordt gebruikt in de Nederlandse truecrimepodcast Vrouwenmoord bij het spreken over de slachtoffers?* Deze onderzoeksvraag wordt beantwoord aan de hand van een kritische discoursanalyse op basis van Fairclough (2001). Aan de hand van de resultaten van deze inhoudsanalyse wordt ook getoetst of *Vrouwenmoord* voldoet aan de door het academische veld opgestelde criteria voor feministische *true crime*.

Uit de analyse is gebleken dat de podcast *Vrouwenmoord* relatief veel feministische elementen bevat. Zo besteedt de podcast uitgebreid aandacht aan het leven van de vermoorde vrouwen en wordt het seksisme aangekaart dat ten grondslag ligt aan dodelijk huiselijk geweld tegen vrouwen. *Vrouwenmoord* voldoet niet aan alle criteria voor feministische *true crime*, vooral het gebrek aan etnische diversiteit doet af aan het feministische karakter van de podcast. De resultaten van dit onderzoek nodigen ook uit tot verschillende vervolgonderzoeken naar karakterisering van vrouwen als slachtoffers in *true crime*.

Inhoud

SAMENVATTING	2
1. INLEIDING.....	4
2. THEORETISCH KADER.....	6
2.1 VROUWEN ALS SLACHTOFFER IN NIEUWSMEDIA	6
2.2 VROUWEN ALS SLACHTOFFER IN <i>TRUE CRIME</i>	9
3. METHODE.....	13
3.1. ANALYSEMETHODE	13
3.2 CORPUSBESCHRIJVING	15
4. RESULTATEN.....	17
4.1 <i>VICTIM BLAMING</i> IN <i>VROUWENMOORD</i>	17
4.2 HOE FEMINISTISCH IS <i>VROUWENMOORD</i> ?	19
5. CONCLUSIE EN DISCUSSIE.....	22
5.1 CONCLUSIE.....	22
5.2 DISCUSSIE	22
LITERATUURLIJST	24

1. Inleiding

Het succes van *truecrime*podcasts is niet meer te ontkennen. Wereldwijd stond *Crime Junkie* in 2022 op de derde plek van de lijst van meest beluisterde podcasts. In Nederland blijven podcasts als *De Zaak X* en *Moordzaken* dag na dag in de top 25 best beluisterde podcasts op Spotify staan. *Truecrime*podcasts zijn voor veel mensen spannend vermaak, maar achter het genre schuilt natuurlijk ook de keiharde realiteit.

Als er in Nederland tien vrouwen vermoord worden, dan is bij zes van die tien moorden hun partner of ex-partner de schuldige. Bij mannen is die kans maar 1 op de 25 (CBS, 2020). *Gendered violence*, geweld op basis van genderidentiteit, wordt in de media vrijwel alleen beschreven als een daad die door een onbekende wordt gepleegd in de publieke ruimte (Mason & Monckton-Smith, 2008, p. 693). De academische consensus staat daar lijnrecht tegenover, met de opvatting dat veel *gendered violence* juist in privésferen voorkomt, met vrienden, familie en kennissen als daders (Mason & Monckton-Smith, 2008, p. 693).

Vooral vrouwen luisteren naar *truecrime*podcasts en er wordt zelfs beweerd dat het huidige *truecrime*genre feministisch zou zijn. Uit wetenschappelijke hoek is er de afgelopen jaren kritiek gekomen op dergelijke opvattingen. *True crime* zou juist niet feministisch zijn, vanwege het regelmatige *victim blaming*, de kleine rol van de slachtoffers in de verhalen en het gebrek aan diversiteit in de podcasts (Horeck, 2019; Friars & Traynor, 2022; Webb, 2021). Ook zou er in *true crime* meer aandacht moeten zijn voor het structurele probleem van vrouwenmoord en de seksistische motivaties daarachter (Horeck, 2019, p. 175-176).

Binnen het Nederlandse medialandschap is er één podcast die specifiek focust op het delen van verhalen over vrouwenmoord. In *Vrouwenmoord* van *Hart van Nederland* worden de verhalen verteld van vier slachtoffers van (poging tot) vrouwenmoord. Anders dan in andere *truecrime*podcasts, is er in *Vrouwenmoord* geen sprake van een *whodunnit*-situatie en staat het slachtoffer centraal. Binnen het Nederlandse landschap van *truecrime*podcasts lijkt *Vrouwenmoord* het meest op de feministische *truecrime*podcast, zoals beschreven door Horeck (2019), Friars & Traynor (2022) en Webb (2021). Zo staan de slachtoffers centraal in *Vrouwenmoord* en worden maatschappelijke oorzaken voor de moord op vrouwen aangekaart. Naar aanleiding van de wetenschappelijke discussie over feministische *true crime*, wordt in deze MA-eindschrijving, aan de hand van *Critical Discourse Analysis* (CDA), onderzocht hoe feministisch de podcast *Vrouwenmoord* daadwerkelijk is.

Ondanks de populariteit van *true crime*, is er nog geen wetenschappelijk onderzoek gedaan naar discours in Nederlandse *truecrime*podcasts. Internationaal is er wel veel geschreven over discours en framing in *true crime*, ook met een feministische insteek. In dit MA-eindwerkstuk beoog ik een bijdrage te leveren aan het opvullen van de leemte op het gebied van onderzoek naar *true crime* in Nederland. Ik hoop met deze MA-eindschrijving ook een bijdrage te leveren aan feministisch wetenschappelijk onderzoek naar vrouwen als slachtoffer in *true crime*.

Mijn onderzoeksvraag luidt als volgt: *Welk discours wordt gebruikt in de Nederlandse truecrimepodcast Vrouwenmoord bij het spreken over de slachtoffers?* Ik zal deze onderzoeksvraag beantwoorden aan de hand van een inhoudsanalyse volgens de CDA-methode van Fairclough (2001). Ik zal bij het beantwoorden van de centrale onderzoeksvraag uiteindelijk een conclusie trekken over de al dan niet feministische aard van de podcast *Vrouwenmoord*.

Voordat ik mijn onderzoeksvraag beantwoord zal ik in Hoofdstuk 2 eerst nader ingaan op de resultaten van eerder vergelijkbaar onderzoek. In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van het eerdere onderzoek naar karakterisering van vrouwen als slachtoffer in de media en in het bijzonder in

truecrimepodcasts. Hoofdstuk 2 beschrijft eerder onderzoek naar karakterisering van vrouwen als slachtoffer van dodelijk huiselijk geweld of partnermoord in de media en in *truecrimepodcasts*. Op deze manier is het mogelijk om de resultaten van de corpusanalyse van *Vrouwenmoord* te vergelijken met de resultaten van eerder (internationaal) onderzoek. In Hoofdstuk 3 ga ik verder in op de aard van mijn corpus en zal ik mijn analysemethode toelichten. De resultaten van de analyse die daaruit volgt staan beschreven in Hoofdstuk 4. In Hoofdstuk 5 wordt dit MA-eindwerkstuk afgesloten met het beantwoorden van de centrale hoofdvraag en het delen van suggesties voor vervolgonderzoek.

2. Theoretisch kader

2.1 Vrouwen als slachtoffer in nieuwsmedia

Voordat in dit hoofdstuk wordt ingegaan op de karakterisering van vrouwen als slachtoffer, wordt allereerst kort een beeld geschetst van eerder algemeen onderzoek naar karakterisering van slachtoffers. Daarna wordt in dit hoofdstuk een beeld geschetst van eerder onderzoek naar de karakterisering van vrouwen als moordslachtoffer in nieuwsmedia, met daaropvolgend een beschrijving van eerder onderzoek naar de karakterisering van vrouwen als slachtoffer in *true crime*.

Om te kunnen begrijpen in welke context de karakterisering van vrouwen als slachtoffer zich situeert, is het nuttig om kort eerder algemeen onderzoek naar karakterisering van slachtoffers in misdaadnieuws aan te halen. Een van de eerste dingen die opvalt aan berichtgeving over slachtoffers, is dat er een soort hiërarchie lijkt te bestaan binnen de categorie 'slachtoffer'. Sommige slachtoffers worden duidelijker gekarakteriseerd als slachtoffer, omdat ze worden gezien als 'onschuldig' (Greer, 2007, p. 4). Deze slachtoffers worden ook wel het 'ideale slachtoffer' genoemd. Ideale slachtoffers zijn vaak witte 'onschuldige' vrouwen en de misdaad waar ze slachtoffer van zijn geworden wordt breed uitgemeten in de media (Greer, 2007, p. 4). Slachtoffers die minder onschuldig worden bevonden krijgen veel minder media-aandacht en blijven veel vaker onopgemerkt. Helaas is de realiteit dat deze minder ideale slachtoffers vaak zwart en of man zijn (Greer, 2007, p. 4). Economische en sociale klasse speelt hierbij ook een rol; slachtoffers uit lagere maatschappelijke klassen worden gezien als minder ideale slachtoffers (Greer, 2007, p. 5).

Vrouwen zijn dus vaker ideale slachtoffers, omdat ze als onschuldig en kwetsbaar worden gezien. Gender speelt niet alleen een rol bij de hoeveelheid media-aandacht, maar ook bij de manier waarop de slachtoffers vervolgens worden gekarakteriseerd. Zo blijkt gender een grote rol te spelen bij de karakterisering van vrouwen als moordslachtoffers in nieuwsmedia. In berichtgeving in Britse kranten wordt bijvoorbeeld bij de moord op vrouwen specifiek aandacht besteed aan het feit dat de slachtoffers vrouwen waren en dat hun genderidentiteit ook de reden is dat ze vermoord zijn (Mason & Monckton-Smith, 2008, p. 694-699). Bij de berichtgeving over twee van de moordzaken in het corpus van Mason & Monckton-Smith (2008), kwam duidelijk naar voren kwam dat de media van mening waren dat de twee vrouwen waren vermoord omdat ze vrouwen waren (p. 699). In de berichtgeving over deze twee moorden werd de genderidentiteit van de slachtoffers een centraal element (p. 699). In de artikelen over de moord op Margaret Muller wordt zelfs specifiek gesuggereerd dat een man nooit slachtoffer had kunnen worden van deze moordenaar:

This is illustrated further in comments made by British television celebrity gardener Tommy Walsh, who was jogging with his wife in the park at the time of the assault. At about the time Margaret was killed, Walsh and his wife had become separated and both were running alone. [...] No one, not even Walsh himself, speculated that, as a male, he could have been the victim of this assailant. (p. 699).

Uit bovenstaand citaat blijkt dat vrouwen in de media worden gekarakteriseerd als het 'natuurlijke doelwit' van moordenaars (Mason & Monckton-Smith, 2008, p. 699).

Naast het feit dat de slachtoffers vrouw zijn, speelt ook seksualiteit en de relaties van de slachtoffers een rol in de berichtgeving in nieuwsmedia. Bij de berichtgeving in Britse kranten over de moord op Vicky Fletcher, wordt bijvoorbeeld de motivatie voor de moord gezocht in Vicky's eerdere romantische relatie met de moordenaar (Mason & Monckton-Smith, 2008, p. 700). Fletcher werd vermoord door haar voormalige partner en volgens artikelen in het corpus van Mason & Monckton-Smith (2008), zou

de moord zijn reactie zijn geweest op Fletchers afwijzing (p. 700). Volgens Mason & Monckton-Smith (2008) haalt deze redenering een deel van de verantwoordelijkheid voor Fletchers dood weg bij de dader en wordt die verantwoordelijkheid vervolgens naar Fletcher zelf toegeschoven (p. 700). Bij de berichtgeving over de moord op Hannah Foster speelt seksualiteit ook een rol, maar dan op een andere manier. Uit de berichtgeving over de moord op Foster is af te lezen dat nieuwsmedia ervan uitgaan dat een moord op een vrouw hoogstwaarschijnlijk is gepleegd vanuit seksuele motivaties van de dader (Mason & Monckton-Smith, 2008, p. 701). Dat blijkt uit de beschrijving van Fosters lichaam toen het gevonden werd. Het werd beschreven als *'fully-clothed'* (Mason & Monckton-Smith, 2008, p. 701). De moord op vrouwen zou hier geseksualiseerd worden, omdat specifiek wordt genoemd dat Foster nog kleding aan had toen ze gevonden werd. Mason & Monckton-Smith (2008) zijn van mening dat dit detail alleen genoemd wordt omdat het blijkbaar de standaard zou zijn dat vermoorde vrouwen naakt of met geschonden kleding gevonden worden (p. 701).

In de berichtgeving over Fosters dood werd verder veel gesproken over de 'opmerkelijke' afwezigheid van seksueel geweld bij de moord (Mason & Monckton-Smith, 2008, p. 701). In één van de artikelen over Fosters dood werd de verwachting van seksueel geweld in combinatie met moord zelfs letterlijk geëxpliciteerd: *'There were no signs that she had been sexually assaulted but police have not ruled out that the killer's motive was sexual. They have contacted known sex offenders in the area'* (Mason & Monckton-Smith, 2008, p. 701).

Het verantwoordelijk houden van vermoorde vrouwen voor hun eigen dood, blijkt een thema te zijn dat doorklinkt in vrijwel alle studies naar karakterisering van vrouwen als moordslachtoffer. Taylor (2009) stelde een lijst van tactieken op, waarmee nieuwsmedia direct en indirect aan *victim blaming* doen. In het corpus van Taylor (2009), bestaand uit artikelen over moord op vrouwen in Amerikaanse kranten van 1995-2000, werd in een aanzienlijk deel van de berichtgeving het frame gehanteerd waarin de vrouwen schuldig zouden zijn voor hun eigen dood (p. 34). De directe tactieken waarmee dat volgens Taylor (2009) wordt gedaan zijn:

- Woorden met negatieve lading gebruiken om te spreken over het slachtoffer;
- De keuze van het slachtoffer om eerder geweld niet te melden, of tegen te gaan, beschrijven als een oorzaak voor haar dood;
- De nadruk leggen op de relatie van het slachtoffer tot mannen, zoals (mogelijke) affaires (p. 34).

De indirecte tactieken waarmee dat volgens Taylor (2009) wordt gedaan zijn:

- Woorden met een positieve en sympathieke lading gebruiken om te spreken over de dader;
- De nadruk leggen op de mentale, fysieke en emotionele problemen van de dader;
- De nadruk leggen op de eventuele financiële problemen die het slachtoffer en de dader deelden;
- De nadruk leggen op de mentale en fysieke problemen van het slachtoffer.
- Suggesteren dat de schuld van eventueel huiselijk geweld bij zowel het slachtoffer als de dader lag (p. 34).

Zo werden de slachtoffers beschreven met woorden als 'hebberig', 'promiscue' en 'rebels' (p. 34). Daders werden daarentegen beschreven met woorden als 'zacht', 'groot potentieel' en 'hardwerkend' (p. 35). De schuld werd in enkele artikelen ook letterlijk bij het slachtoffer neergelegd. Taylor (2009) beschrijft als voorbeeld een artikel waarin een vrouw haar gewelddadige man had verlaten en vervolgens door hem werd vermoord (p. 37). De schrijver van dit artikel trok vervolgens de conclusie dat de vrouw *'apparently stayed in the marriage longer than she should have'* (p. 37).

De bevindingen van Taylor (2009) over de beschrijvingen van slachtoffers hebben enig raakvlak met de theorie van het 'ideale slachtoffer'.

Deze theorie zou onlosmakelijk verbonden zijn met de berichtgeving over vrouwen als moordslachtoffer (Spies, 2020, p. 42). Het ideale slachtoffer voldoet vaak aan bepaalde karaktereigenschappen. Zo is het ideale slachtoffer onschuldig en kwetsbaar (Christie, 1986, p. 18). Moord op vrouwen in de media zou worden gemoraliseerd, waardoor er naast die ideale onschuldige vrouwelijke slachtoffers dus ook vrouwen zijn waarvan de media insinueren dat ze hun gewelddadige dood 'verdiend' zouden hebben (Spies, 2020, p. 42). Spies (2020) merkt in haar corpus, naast een verschil in berichtgeving over ideale slachtoffers en minder ideale slachtoffers, ook een verschil op tussen de berichtgeving over zwarte vrouwen en witte vrouwen. Volgens Spies (2020) wordt in de berichtgeving in haar corpus bij de moord op witte vrouwen gesproken van 'onverwachte tragedies', terwijl de berichtgeving over de moord op een zwarte vrouw draaide om de relatieproblemen die het slachtoffer en de dader hadden (p. 51). Dit verschil zou te maken heeft met de huidskleur van de slachtoffers en het feit dat witte vrouwen wel passen in het plaatje van het ideale slachtoffer en zwarte vrouwen niet (p. 51). Spies (2020) trekt daaruit de conclusie dat zwarte vrouwen meer schuld voor hun moord zouden dragen in de berichtgeving binnen het corpus van dit onderzoek (p. 51).

Victim blaming is niet in alle onderzoeken naar karakterisering van vrouwen als slachtoffer even prominent aanwezig. In het onderzoek van Bullock (2007) komt het concept bijvoorbeeld een stuk minder sterk naar voren. Dat komt vooral door de objectieve aard van een van de frames die Bullock (2007) aandraagt. Bullock (2007) vindt in haar corpus, bestaand uit artikelen uit kranten afkomstig uit Utah, drie verschillende frames terug voor berichtgeving van moord op vrouwen als gevolg van huiselijk geweld. Het eerste frame is een 'objectief' en feitelijk verslag van de misdaad (p.46). In deze soort berichtgeving werden vrijwel alleen officiële autoriteiten aan het woord gelaten als bron. Hieronder verstaat Bullock (2007) partijen als de politie en advocaten, maar ook verslagen van rechtszaken (p. 46). Als resultaat werd in deze berichtgeving ook veel gebruik gemaakt van juridische termen om de moordzaak te beschrijven: *'For example, one man was "charged with interstate domestic violence"'* (p. 46). In de grote meerderheid van de berichtgeving die gebruik maakte van dit frame, worden moorden als eindresultaat van huiselijk geweld neergezet als losstaande incidenten (Bullock, 2007, p. 46). Maar in 3,9% van het complete corpus werd moord als eindresultaat van huiselijk geweld beschreven in de context van een groter maatschappelijk probleem (Bullock, 2007, p. 46).

In het eerste frame dat Bullock (2007) beschrijft wordt niet ingegaan op mogelijke oorzaken voor de moord of eventuele motivaties van de dader. Daarnaast wordt er ook geen aandacht besteed aan de rol van gender en seksisme in de moordzaken (p. 46-47). Het tweede frame dat Bullock (2007) beschrijft draait om het idee dat betrokkenen bij moord als gevolg van huiselijk geweld compleet anders zijn dan de lezer en de 'normale' mensen (p. 47-48). In dit frame wordt, in tegenstelling tot het eerste frame van Bullock (2007), wel ingegaan op mogelijke oorzaken voor de moord en de motivaties van de dader. In de artikelen in het corpus van Bullock (2007) kwam ook het verschuiven van de verantwoordelijkheid van de dader naar het slachtoffer weer naar voren, zoals eerder in deze scriptie is beschreven (Mason & Monckton-Smith, 2008. Taylor, 2009. Spies, 2020). Dit geschuif met de verantwoordelijkheid voor de moord zou voorkomen in dit frame, zodat de lezer van de berichtgeving de misdaden op veilige afstand kan houden (Bullock, 2007, p. 48). Dit frame komt ook tot uiting door de dader motieven en problemen toe te schrijven (Bullock, 2007, p. 48).

Het derde en laatste frame dat Bullock (2007) beschrijft draait om de impact van dodelijk huiselijk geweld op de omgeving van de moordenaar en het slachtoffer (p. 49). Bullock benoemt dat nieuwsmedia binnen dit frame de gelegenheid hebben om de grotere maatschappelijke gevolgen en oorzaken van huiselijk geweld aan te kaarten, maar dat ze in hun berichtgeving toch kiezen voor een

oppervlakkige beschrijving van de situatie (p. 49). Zo beschrijft een artikel in het corpus van Bullock (2007) dat getuigen van een steekpartij, die voortkwam uit huiselijk geweld, 'erg geschrokken waren' (p. 49). Bullock (2007) is van mening dat het artikel hiermee duidelijk weergeeft dat de moord invloed had op buitenstaanders, maar volgens Bullock (2007) blijkt uit het artikel niet dat het element huiselijk geweld iets te maken had met de reactie van de getuigen (p. 49).

2.2 Vrouwen als slachtoffer in *true crime*

De karakterisering van vrouwen als slachtoffer in nieuwsmedia heeft meerdere raakvlakken met de karakterisering van vrouwen als slachtoffer in *true crime*. Zo komen elementen als *victim blaming*, en seksualisering zowel in onderzoeken naar nieuwsmedia als in onderzoeken naar *true crime* naar voren. In deze paragraaf wordt naast een beschrijving van eerder onderzoek naar karakterisering van vrouwen in *true crime* ook aandacht besteed aan de wetenschappelijke discussie over de mogelijk feministische aard van *true crime*.

In *truecrimeserie The Jinx* staat *victim blaming* centraal bij de karakterisering van de vermoorde vrouwen, net zoals in de berichtgeving in nieuwsmedia zoals beschreven in paragraaf 2.1. In *The Jinx* is de dader in kwestie een rijke man en zijn slachtoffers worden in de serie beschreven als vrouwen die alleen een relatie met hem aangaan vanwege zijn geld (Vedric & Little, 2022, p. 9-10). De schuld voor de moorden in *The Jinx* wordt meerdere malen expliciet bij de slachtoffers neergelegd (Vedric & Little, 2022, p. 9-10). Zo wordt er tijdens een interview in de serie, zogenaamd naïef, aan de familie en vrienden van één van de slachtoffers gevraagd waarom het slachtoffer de relatie met de man die haar mishandelde niet stopzette (p. 9). Susan Berman wordt in *The Jinx* met negatieve beschrijvingen, afkomstig van haar eigen vrienden, ook afgebeeld als een slachtoffer dat haar dood 'verdiende'. Zo noemen Bermans vrienden haar manipulatief en beweren ze dat Berman enkel vrienden wilde worden met de rijke man vanwege zijn geld (Vedric & Little, 2022, p. 10). De dood van Berman wordt ook op een voyeuristisch manier vertoond in *The Jinx* (p. 12). Zo is er een dramatische reconstructie van haar dood en worden er gedetailleerde foto's van het lichaam van de echte Susan Berman in verschillende poses getoond (p. 12). Dat voyeuristische element zit in de passieve weergave van Bermans lichaam, alsof het een object is (Vedric & Little, 2022, p. 12).

Een van de slachtoffers in *The Jinx*, Kathie McCormack Durst, had een verleden van huiselijk geweld met haar moordenaar (p. 9). De ernst van de situatie en de mishandelingen wordt echter weggewuifd in de verhaallijn (Vedric & Little, 2022, p. 9). In de serie wordt weliswaar getoond dat slachtoffer McCormack Durst daadwerkelijk werd mishandeld, maar de nadruk wordt vooral gelegd op de verantwoordelijkheid van het slachtoffer (p. 9). Zo wordt, zoals eerder in dit hoofdstuk beschreven, gevraagd waarom het slachtoffer niet wegging bij haar mishandelende partner (p. 9). In *The Jinx* wordt ook getoond hoe het slachtoffer zelf de ernst van de situatie bagatelliseerde:

A scene where Kathie's brother, Jim McCormack, says that his sister was defensive about the negative parts of her marriage and over-emphasized the material benefits of being married to Robert is understandable with some prior knowledge of the complexities of domestic violence but perhaps easy to overlook as insignificant without it (Vedric & Little, 2022, p. 9).

Victim blaming is dus zowel in nieuwsmedia, als in *true crime* op televisie terug te vinden bij de karakterisering van vrouwen die slachtoffer werden van moord. Ook in *true crime* in podcastvorm, wordt aan *victim blaming* gedaan, dat blijkt uit de analyse van Slakoff (2023) van vier verschillende *truecrime*podcasts. Net zoals in de berichtgeving in nieuwsmedia worden de seksualiteit en de relaties

van de slachtoffers breed uitgemeten in de podcasts in het corpus van Slakoff (2023, p. 9). Zo wordt er veel aandacht besteed aan het beroep van een van de slachtoffers, met name omdat ze stripper was (p. 9). Ook wordt het flirterige gedrag van een slachtoffer beschreven in een andere podcast in het corpus van Slakoff (2023):

In COLD, Susan was described as flirting with a coworker while married to Josh. Three days before her disappearance, Susan emailed a coworker saying, "I've dreamed about at least five workers since I've come here. . . One [dream was] rated X" (p. 9).

Ook in podcasts worden de tactieken voor *victim blaming*, zoals beschreven door Taylor (2009), ingezet. Zo worden de negatieve eigenschappen van slachtoffers benadrukt in beschrijvingen van hun karakter. Bij de karakterisering van een slachtoffer genaamd Sheryl, wordt haar heethoofdigheid benadrukt en daar komt de volgende beschrijving uit voort: *'Sheryl was a nut, like she was a crazy woman . . . if you pissed her off, she got violent. She'd scream and yell'* (Slakoff, 2023, p. 10). Daarnaast worden de slachtoffers beschreven als 'naïef' en wordt expliciet genoemd dat de vrouwen zelf de keuze maakten om in de relatie te blijven (Slakoff, 2023, p. 10-11).

De studies die hierboven beschreven staan, onderzoeken alleen op welke manier vrouwen de rol van het slachtoffer vervullen. Naast onderzoek naar de rol van vrouwen als slachtoffers in *true crime*, is er ook een wetenschappelijke discussie gaande of *true crime* wel of niet feministisch is. Zo is Bolin (2018) van mening dat *true crime* absoluut niet feministisch is, omdat vrouwen in *true crime* alleen ter ondersteuning dienen van verhalen van mannen. Zo zouden vrouwen als slachtoffer in *true crimemedia* geen hoofdrol spelen, maar in plaats daarvan als een soort 'decorstuk' figureren (p. 14). Met het vrouwelijke slachtoffer als achtergrond kunnen verlangens van mannen en de *male gaze* vervolgens weer het hoofdpodium innemen (p. 14).

Volgens Bolin (2018) speelt de daadwerkelijke vermoorde vrouw in *true crimemedia* ook geen rol, maar alleen de herinnering aan haar (p. 14). Genderongelijkheid komt hierdoor naar voren in *true crimemedia*: *'Death is used as a way to prioritize men over women'* (p. 49). Vrouwen zijn in *true crime* vrijwel altijd dood, waardoor het verhaal veel meer om de, levende, mannen draait. Daarnaast zijn jonge, witte vrouwelijke slachtoffers ook vaak een symbool van onschuld en worden ze neergezet als het 'perfecte slachtoffer', aldus Gekoski, Gray & Adler (2012, p. 1213). De vrouwen zijn in al deze situaties geen individu meer. In plaats daarvan worden ze gebruikt als object voor sensatie, als symbool voor onschuld of als springplank voor verhalen over mannen.

Er zijn ook studies die beweren dat *true crime* juist wel feministisch is, vooral met de recente ontwikkelingen van *true crime* podcasts in gedachten. Zo zouden *true crime* podcasts, in tegenstelling tot berichtgeving in nieuwsmedia, actief vechten tegen het idee dat het slachtoffer schuldig zou zijn aan haar eigen dood (Rodgers, 2022, p. 11). De podcast *My Favorite Murder* gebruikt bijvoorbeeld de slogan *'Stay sexy and don't get murdered'*. Hiermee willen ze vrouwen vertellen dat hun uiterlijk of gedrag hen niet schuldig maakt voor de dreiging van vrouwenmoord (p. 11). Rodgers (2022) beschrijft dat in podcasts zoals *My Favorite Murder* op feministische wijze de link wordt gelegd naar de gevaren voor vrouwen in de directe omgeving van de luisteraar: *'The true crime gaze is subverted from being about who the perpetrators are and how they committed a crime, to being about how women can protect themselves, and how the system is often built against them'* (p. 11).

De academici die van mening zijn dat *true crime* niet feministisch is, verwerpen de hierboven genoemde redenering. Ze geven toe dat *true crime* door consumenten gezien kan worden als een feministisch genre, omdat de focus ligt op vrouwen die slachtoffer zijn geworden van moord (Webb,

2021, p. 161). De consumenten van *true crime*, grotendeels vrouwen, zouden het idee hebben dat ze op deze manier de regie terugwinnen over verhalen over vrouwenmoord (p. 161). Toch maakt dat *true crime* volgens de critici niet feministisch, omdat de verhalen binnen *true crime* vaak lijden aan een gebrek aan etnische diversiteit (p. 163). Volgens Webb (2021) is *true crime* in zijn huidige vorm niet feministisch, vanwege de focus op witte daders en witte slachtoffers (p. 163). Als *true crime* al opkomt voor de positie van de vrouw, dan zou het genre maar één type vrouw verdedigen (p. 163).

De critici van *true crime* zijn dus van mening dat het genre *true crime*, zoals het jaren heeft bestaan, niet feministisch is, maar dat feministische *true crime* wel degelijk kan bestaan. Horeck (2019) stelt in haar nawoord enkele criteria op voor die feministische inslag van *true crime*. Zo zouden de verhalen van de vrouwen die het slachtoffer zijn in *truecrimemedia* vollediger moeten worden verteld, volgens Horeck (2019, p. 175). Ook zou er meer aandacht moeten worden besteed aan de maatschappelijke context van seksisme, racisme en kolonialisme (p. 175-176). Volgens Horeck (2019) lokken de meeste *truecrimepodcasts* luisteraars met sensationele en grafische beschrijvingen van gewelddadige moorden op vrouwen, maar gaan die podcasts vervolgens niet in op de overkoepelende maatschappelijke problemen die dit soort daden veroorzaken (p. 173). Daarnaast stelt Horeck (2019) dat de focus van *true crime* verhalen meer zou moeten liggen op het slachtoffer, in plaats van op de dader (p. 171).

Feministische *true crime* zou ook niet alleen aandacht moeten besteden aan de dood van het slachtoffer, maar ook aan het leven dat daaraan voorafging (Friars & Traynor, 2022, p. 12). De vrouwen die slachtoffer werden, worden op die manier weer als mensen beschreven, in plaats van alleen als slachtoffer (p. 12). Daar hoort ook het beschrijven bij van de nasleep van de moord voor de familie van het slachtoffer (Friars & Traynor, 2022, p. 12). Zo zijn de *truecrime* verhalen niet langer sensationele verhalen van moord op vrouwen, maar worden het verhalen over de impact van geweld tegen vrouwen (p. 17).

In het bovenstaande hoofdstuk kwam naar voren dat *victim blaming* een grote rol speelt in onderzoeken naar karakterisering van vrouwelijke slachtoffers in *truecrimepodcasts*. Daarnaast werd ook de discussie beschreven of *true crime* nu wel of niet feministisch zou zijn. Webb (2021) stelt dat *true crime* niet feministisch zou zijn, omdat *truecrime* verhalen vooral over witte daders en witte slachtoffers gaan. Die claim ondersteunt Webb (2021) met onderzoek dat gebruik maakt van een corpus met *truecrime* verhalen uit de zeventiende eeuw tot aan het heden, waaruit blijkt dat *true crime* bijna altijd gaat over witte daders en witte slachtoffers (p. 156). Webb (2021) kaart hier dus een daadwerkelijk diversiteitsprobleem binnen *true crime* aan. Horeck (2019) analyseert zes complete *truecrimeseries* uit de eenentwintigste eeuw en trekt hieruit de conclusie dat er in *true crime* te weinig aandacht is voor de maatschappelijke context van seksisme, racisme en kolonialisme (p. 175-176). Ook stelt Horeck (2019) dat de focus te vaak meer op de dader ligt dan op het slachtoffer (p. 171). Het corpus van Horeck (2019) is uitgebreid, maar haar analyse is niet systematisch. Horeck (2019) deelt geen methode in haar boek, maar door het boek heen noteert ze wel patronen die haar opvallen in de *truecrimeseries* die ze analyseert. De claims van Horeck (2019) zijn, vanwege haar omvangrijke corpus, aannemelijk. Het gebrek aan een duidelijke methode doet uiteraard wel enigszins af aan de validiteit van de resultaten.

Rodgers (2022) merkt terecht op dat de focus in hedendaagse *true crime* verschuift naar een vrouwelijk perspectief, maar de realiteit is nog steeds dat sensationele verhalen over geweld tegen vrouwen als entertainment worden gebruikt. Het corpus van Rodgers (2022) bestaat enkel uit de podcast *My Favorite Murder*. Haar claim dat deze populaire *truecrimepodcast* op een feministische wijze actief vecht tegen *victim blaming*, zegt dus zeker iets over de staat van het huidige *truecrime* genre. Dat *My*

Favorite Murder een feministische boodschap verkondigt, is verder uiteraard niet representatief voor alle andere *truecrime*podcasts.

Het betoog van Bolin (2018) is vormgegeven in een essay, zonder duidelijke methode of corpus. Het lijkt erop dat Bolin (2018), net zoals Horeck (2019) patronen noteert die haar opvallen binnen *true crime*. Het onderzoek van Bolin (2018) is nog minder systematisch dan dat van Horeck (2019). Horeck (2019) en Bolin (2018) komen wel tot eenzelfde conclusie: *true crime* focust te weinig op het slachtoffer. Het betoog van Bolin is door het gebrek aan een duidelijke methode en een samengesteld corpus, niet overtuigend genoeg. Uit de overlap met het beter steekhoudende onderzoek van Horeck (2018), is wel af te leiden dat de bevindingen van Bolin (2018) plausibel zijn.

Uit de bovenstaande afweging is te concluderen dat dat *true crime* in haar huidige vorm inderdaad niet feministisch is, onder andere omdat *true crime* vaak het seksisme waaruit het geweld voortkomt negeert. Het betoog van Horeck (2019) is ook valide genoeg om aan te nemen dat *true crime* te weinig aandacht besteedt aan onderliggende maatschappelijke problemen en dat de focus te weinig op de slachtoffers ligt. Webb (2021) levert ook sterk bewijs aan dat *true crime* een diversiteitsprobleem heeft. Daarmee is te concluderen dat *true crime* in zijn algemene huidige vorm niet feministisch is. Friars & Traynor (2022), Horeck (2019) en Webb (2021) zijn van mening dat *true crime* wel feministisch kan zijn. In het volgende hoofdstuk zal de methode voor het onderzoek in deze MA-eindscriptie worden beschreven, waarna *Vrouwenmoord* in Hoofdstuk 4 zal worden getoetst aan de hand van de eerdergenoemde criteria voor feministische *true crime*.

3. Methode

3.1 Analysemethode

In Hoofdstuk 2 heb ik een beeld geschetst van het eerdere onderzoek naar karakterisering van vrouwen als slachtoffer van dodelijk huiselijk geweld en partnermoord. In deze MA-scriptie poog ik een bijdrage te leveren aan het onderzoek naar karakterisering van vrouwen als slachtoffer van dodelijk huiselijk geweld en partnermoord, door het discours in de podcast *Vrouwenmoord* te onderzoeken. Ik zal dit doen met een inhoudsanalyse, gebaseerd op Critical Discourse Analysis (CDA). CDA kwam op in de jaren 70 van de twintigste eeuw en een van de prominentste wetenschappers binnen CDA was Norman Fairclough. Voor de inhoudsanalyse die centraal staat in deze MA-scriptie zal ik globaal de analysestappen volgen, zoals beschreven door Fairclough (2001). Met deze inhoudsanalyse zal ik mijn centrale onderzoeksvraag beantwoorden: *Welk discours wordt gebruikt in de Nederlandse truecrimepodcast Vrouwenmoord bij het spreken over de slachtoffers?*

Fairclough (2001) is van mening dat taal en daarmee discours, de taal waarmee je de werkelijkheid structureert, vermengd is met macht (p. 73-74). Daarmee bedoelt hij onder andere dat sociaal-maatschappelijke verhoudingen in stand worden gehouden door taal: *'for control over orders of discourse is a powerful mechanism for sustaining power'* (p. 74). Kenmerkend voor CDA is dat het meer is dan alleen een manier om teksten te analyseren. Dat verschil zit in het woord *'critical'*. Fairclough (2001) introduceert zijn versie van CDA dan ook als een theorie, maar daarnaast ook als een hulpmiddel voor sociale verandering:

I have written it for two main purposes. The first is more theoretical: to help correct a widespread underestimation of the significance of language in the production, maintenance, and change of social relations of power. The second is more practical: to help increase consciousness of how language contributes to the domination of some people by others, because consciousness is the first step towards emancipation (p. 1).

De analysemethode van Fairclough (2001) bestaat uit drie onderdelen: vocabulaire, grammatica en tekstuele structuren (p. 110-11). In totaal bestaat het stappenplan uit 10 vragen die de CDA-onderzoeker zou moeten beantwoorden.

De eerste vier vragen hebben betrekking op woordkeuze en horen dus bij het onderdeel vocabulaire:

1. What **experiential** values do words have?
2. What **relational** values do words have?
3. What **expressive** values do words have?
4. What metaphors are used?

Met het begrip *'experiential'* bedoelt Fairclough (2001) elementen in de tekst die de manier waarop de spreker de omgeving en situatie ervaart reflecteren (p. 112).

Relational elementen zouden volgens Fairclough (2001) de elementen zijn die iets zeggen over de sociale verhoudingen tussen mensen binnen een conversatie (p. 112). Fairclough (2001) beschrijft een conversatie tussen een patiënt en een dokter als voorbeeld voor *relationele* woorden. Zo zou een dokter aan een patiënt kunnen vragen wanneer de patiënt voor het eerst last kreeg van problemen 'daar beneden', in plaats van direct te refereren naar de geslachtsdelen van de patiënt (p. 60). Volgens Fairclough (2001) zijn 'daar beneden' *relational* woorden, omdat de dokter daarmee een ongemakkelijk gevoel voor de patiënt uit de weg wil gaan. Dit woordgebruik zegt hier dus iets over de relatie tussen de patiënt en de dokter, bijvoorbeeld dat de dokter het beste wil voor de patiënt of dat de dokter het een ongemakkelijk gesprek vindt. *Expressive* elementen zijn volgens Fairclough

elementen die een positieve of negatieve lading hebben; woorden die de mening en opvattingen van de spreker reflecteren (p. 112).

In mijn inhoudsanalyse houden deze vier stappen in dat ik in het corpus op zoek ga naar woorden die de werkelijkheid van de spreker reflecteren, woorden die een relatie tussen mensen reflecteren en woorden die een positieve of negatieve lading hebben. Daarnaast houd ik ook in de gaten welke metaforen de sprekers gebruiken met betrekking tot de slachtoffers.

Met de volgende vier stappen in zijn methode analyseert Fairclough (2001) de tekst op grammaticaal niveau:

5. *What **experiential** values do grammatical features have?*
6. *What **relational** values do grammatical features have?*
7. *What **expressive** values do grammatical features have?*
8. *How are (simple) sentences linked together?*

Door ook op grammaticaal niveau naar de tekst te kijken, kan bijvoorbeeld duidelijk worden welke machtsverhoudingen er bestaan binnen het verhaal. Zo is in de zin '*Reagan attacks Libya*' *Reagan* duidelijk degene in de zin die de touwtjes in handen heeft, omdat *Reagan* het onderwerp van de zin is. *Libya* heeft hier geen actieve rol, omdat *Libya* in deze zin het lijdend voorwerp is (p. 120).

Stap 8 van de methode van Fairclough (2001) is, vergeleken met de rest van de stappen, een stuk minder relevant voor het analyseren van discours. De manier waarop zinnen met elkaar verbonden zijn en of informatie gedeeld wordt in bijzinnen of in hoofdzinnen, zegt naar mijn mening niet veel over hoe de spreker de werkelijkheid structureert. In de inhoudsanalyse in dit MA-eindwerkstuk zal deze stap van de methode van Fairclough (2001) dan ook overgeslagen worden.

In mijn inhoudsanalyse houden de drie stappen met betrekking tot grammatica in dat ik in het corpus op zoek ga naar grammaticale elementen en structuren waaraan af te lezen is hoe de sprekers de realiteit, met betrekking tot de slachtoffers, zien. Het houdt ook in dat ik in het corpus op zoek ga naar grammaticale elementen die de relaties tussen mensen reflecteren en grammaticale elementen waaruit een positieve of negatieve evaluatie van de spreker blijkt.

De laatste twee vragen in het stappenplan van Fairclough (2001) hebben betrekking op de structuur van de tekst:

9. *What interactional conventions are used?*
10. *What larger-scale structures does the text have?*

Deze laatste twee stappen houden in mijn inhoudsanalyse in dat ik bijhoud welke onderwerpen in het corpus worden besproken en of mij dingen opvallen in de manier waarop sprekers met elkaar omgaan. Voor de analyse van het discours met betrekking tot de slachtoffers van moord op vrouwen, is stap negen enkel relevant wanneer de presentator van de podcast in gesprek is met een slachtoffer die een poging tot moord heeft overleefd.

Tijdens de analyse van het corpus in deze MA-eindschrijving worden negen van de tien vragen uit de methode van Fairclough (2001) afgegaan, vooral met de bedoeling om te letten op patronen binnen het corpus. Voor de inhoudsanalyse is het programma ATLAS.TI gebruikt om *experiential*, *relational* en *expressive* elementen te coderen. Vervolgens zijn op basis van de gecodeerde elementen patronen gesignaleerd. Die patronen staan beschreven in Hoofdstuk 4. De inhoudsanalyse in deze MA-eindschrijving is uitgevoerd door één codeur. Deze beperking doet af aan de objectiviteit en validiteit

van de resultaten van de inhoudsanalyse. In de discussie in paragraaf 5.2 wordt dit gebrek verder besproken.

3.2 Corpusbeschrijving

Het corpus van mijn onderzoek bestaat uit alle vijf de afleveringen van de podcast *Vrouwenmoord*, geproduceerd door *Hart van Nederland*. Voor het onderzoek in dit MA-eindwerkstuk is gekozen voor de podcast *Vrouwenmoord*, omdat deze podcast een radicaal andere insteek heeft dan andere Nederlandse *truecrime*podcasts. Andere Nederlandse *truecrime*podcasts als *Moordzaken* en *Moordcast* leggen de focus vooral op het speculeren over wie de dader is en wat zijn motivaties zijn. *Vrouwenmoord* is de enige Nederlandse *truecrime*podcast waarin slachtoffers de hoofdrol spelen, dat maakt de podcast uitermate geschikt voor een onderzoek naar karakterisering van slachtoffers. Verder is de podcast *Vrouwenmoord* expliciet gemaakt met de intentie om het maatschappelijke probleem van vrouwenmoord en het onderliggende seksisme aan te kaarten. Daarmee lijkt de podcast een feministische insteek te hebben en sluit hij goed aan bij de wetenschappelijke discussie over feministische *true crime*. Vanwege de geringe omvang van deze MA-eindschrijving zijn alleen de vijf afleveringen van *Vrouwenmoord* geanalyseerd en is er niet gekozen voor een vergelijkend onderzoek tussen *Vrouwenmoord* en een andere Nederlandse *truecrime*podcast. In de discussie in paragraaf 5.2 wordt verder ingegaan op de beperkte omvang van het corpus in dit MA-eindwerkstuk.

De afleveringen duren alle vijf rond de vijftig minuten. Om het discours in de podcastafleveringen te kunnen analyseren, zijn alle afleveringen eerst getranscribeerd. De tekst van deze getranscribeerde afleveringen zijn niet opgenomen in de bijlage van dit MA-eindwerkstuk, omdat ze zijn verwerkt in ATLAS.TI. In Tabel 1 zijn de afleveringen van *Vrouwenmoord* ter overzicht op een rijtje gezet.

Afleveringstitel	Duur (in minuten en seconden)	Samenvatting van de inhoud
1. Eva: 'Het bloed droop van het aanrecht af'	50:51	Eva is vermoord door haar partner Jordan. De makers gaan in gesprek met Eva's ouders.
2. Mieke: 'Ik dacht dat ik dood was'	50:41	Mieke en haar kinderen worden mishandeld door Miekies (ex)-man. Hij probeert Mieke te vermoorden, maar ze overleeft het. Mieke en haar zoon vertellen hun verhaal.
3. Nadine: 'Zo excessief veel geweld geweest'	50:00	Nadine is vermoord door haar ex Gerold. De makers gaan in gesprek met Jacqueline, de zus van Nadine.
4. Sandra: 'Ik moest van hem een mes in mijn hand steken'	59:22	De ex van Sandra probeerde haar te vermoorden, maar ze overleefde het. Sandra doet haar verhaal. Sandra's casemanager van Veilig Thuis en Sandra's baas komen ook aan het woord.
5. Hoe nu verder: 'Het taboe moet eraf!'	46:35	Studioaflevering waarin Judith Kuypers van het Landelijk Netwerk Veilig Thuis, PvdA-Kamerlid Songül Mutluer en slachtofferadvocaat Wendy van Egmond met elkaar in gesprek gaan over vrouwenmoord.

Tabel 1: Afleveringen *Vrouwenmoord* met tijdsduur en beschrijving van de inhoud per aflevering.

4. Resultaten

Uit de inhoudsanalyse in dit MA-eindwerkstuk kwamen uiteenlopende resultaten voort, die in dit hoofdstuk besproken zullen worden. In Hoofdstuk 2 is gebleken dat *victim blaming* de gemeenschappelijke deler was in veel van de studies naar karakterisering van vrouwen als slachtoffer. Bij het bespreken van de resultaten zal dan ook als eerst aandacht worden besteed aan de elementen in *Vrouwenmoord* die niet wijzen op *victim blaming* en die daarmee haaks staan op de bevindingen in Hoofdstuk 2. Vervolgens worden er enkele elementen van *Vrouwenmoord* aan het licht gebracht die wel doen denken aan *victim blaming*. In Hoofdstuk 2 is ook de wetenschappelijke discussie over feministische *true crime* besproken, net zoals de criteria waar feministische *true crime* dan aan zou moeten voldoen. Het tweede deel van dit resultatenhoofdstuk zal daarom in het teken staan van elementen van *Vrouwenmoord* die wel en niet feministisch zijn.

4.1 *Victim blaming* in *Vrouwenmoord*

Afwezigheid van *victim blaming*

In Hoofdstuk 2 beschreef ik hoe berichtgeving over moord op vrouwen in nieuwsmedia en in *true crime* vaak doet aan *victim blaming* (Mason & Monckton-Smith, 2008. Taylor, 2009. Spies, 2020). Het discours in de podcast *Vrouwenmoord* is vrij ambivalent als het gaat om wel of niet doen aan *victim blaming*. Volgens Taylor (2009) is het toekennen van negatieve eigenschappen aan de slachtoffers een impliciete manier van *victim blaming* (p. 34). In *Vrouwenmoord* is het toekennen van negatieve eigenschappen aan de slachtoffers zeldzaam. In de podcast komen familieleden van de slachtoffers aan het woord en in twee van de vijf afleveringen komen ook slachtoffers die de aanslag overleefd hebben aan het woord. De familieleden spreken vol liefde over hun overleden kind of zus, dus van het toekennen van negatieve eigenschappen aan de slachtoffers is hier bijna geen sprake. De ouders van Eva, het slachtoffer in de eerste aflevering, beschrijven haar humor en vertellen dat Eva altijd vrolijk was. Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan Eva's uiterlijk; ze zou mooi en erg gespierd zijn. De enige negatieve eigenschappen die ze aan haar toekennen is dat Eva 'niet voor de poes was' (een metafoor met *experiential value*) en dat ze nogal fel kon zijn. Ook Eva's felheid wordt echter omgezet in een positieve eigenschap. Zo zou Eva terugvechten en zou ze 'd'r eigen niet laten slaan in elk geval'. Het lijkt alsof haar ouders Eva's felheid juist opbrengen om te laten zien dat Eva helemaal niet passief was en dat ze zich echt niet 'zo maar' geweld zou laten aan doen.

In de eerste aflevering spreken de ouders van Eva vol lof over hun dochter. Wanneer in de derde aflevering weer een familielid van een overleden slachtoffer aan het woord komt, wordt er op een soortgelijke manier over het slachtoffer gesproken. Jacqueline, de oudere zus van de vermoorde Nadine, vertelt dat iedereen van haar zusje hield en dat ze een 'zonnetje' was. Daarnaast wordt, net zoals bij Eva in de eerste aflevering, aandacht besteed aan Nadine's uiterlijk. Nadine wordt beschreven met woorden met *expressive value* als 'knap' en 'slank'. Zus Jacqueline gebruikt ook woorden die ervoor zorgen dat Nadine klein en kwetsbaar overkomt. Ze gebruikt meerdere malen verkleinwoorden. Zo kiest ze voor woorden met *experiential value* als 'halsje' en 'lichaampje'. Jacqueline benadrukt met haar woordkeuze ook de jonge leeftijd van Nadine toen ze stierf; ze was pas twintig jaar oud. Naast de zojuist genoemde verkleinwoorden, noemt Jacqueline haar ook 'Nadientje' en een 'meid'. Aangezien Jacqueline de oudere zus is van Nadine, is het niet vreemd dat ze dit woordgebruik hanteert. Los daarvan draagt het natuurlijk wel bij aan het discours in de podcast en aan het beeld van Nadine dat in de aflevering wordt geschetst. Later in de aflevering laat Jacqueline zich iets negatiever uit over Nadine, maar vooral over haar aanpak in haar relatie met Gerold, haar vriend en uiteindelijke moordenaar. Nadine koos ervoor om het uit te maken met Gerold, maar ze bleef wel contact met hem

houden en hem als het ware ‘begeleiden’ in zijn verdriet over hun gestrande relatie. Jacqueline noemt Nadine ‘moedig’ in haar keuze om het uit te maken, maar ze vindt dat Nadine daarna het contact had moeten verbreken. Jacqueline laat zelfs voorzichtig blijken dat ze denkt dat deze verstandhouding tussen Nadine en Gerold uiteindelijk heeft geleid tot Nadines dood:

Nadine voelde in zichzelf dat ze hem wilde begeleiden in zijn liefdesverdriet. Ik snap het, maar ik weet niet of dat de meest handige keuze is. [...] Maar toen voelde ik het ook wel een beetje dat het daarmee ook een beetje in stand heeft gehouden. Dat hij daardoor telkens tussen hoop en wanhoop verkeerd heeft.

Met deze constatering legt Jacqueline, hoogstwaarschijnlijk onbedoeld, toch een deel van de verantwoordelijkheid voor Gerolds daden bij Nadine neer.

In de vorige twee alinea’s heb ik kort besproken hoe Eva en Nadine, in respectievelijk aflevering één en aflevering drie, worden gekarakteriseerd. In deze afleveringen kunnen de slachtoffers niet zelf aan het woord komen, omdat ze de aanslag van hun (ex-)partner niet hebben overleefd. Sandra uit aflevering vier overleefde de aanslag op haar leven wel en komt in aflevering vier dan ook zelf aan het woord. De karakterisering van Sandra komt dus voort uit haar eigen uitspraken in de podcast en niet uit beschrijvingen van haar familieleden. Sandra wordt in de aflevering op een positieve manier gekarakteriseerd. Aan het begin en einde van de podcast zijn fragmenten te horen waarin Sandra zorgzaam omgaat met haar zoontje. Zo vraagt het zoontje van Sandra haar om hulp bij het uitdoen van zijn schoenen, waarna Sandra hem helpt en hem een glas drinken aanbiedt. Aan het einde van de aflevering is te horen dat het zoontje van Sandra gefrustreerd is. Sandra vraagt of hij een knuffel wil en wanneer hij die afwijst weet Sandra hem toch weer vrolijk te krijgen door hem te kietelen. Door deze fragmenten op te nemen in de podcast wordt Sandra neergezet als een zorgzame moeder, die het beste wil voor haar kinderen. Dat Sandra het beste wil voor haar kinderen wordt ook nog een keer aangehaald in deze aflevering, wanneer Sandra vertelt hoe ze al meerdere keren heeft moeten verhuizen vanwege de dreiging van haar gewelddadige ex:

Waarom moeten wij, waarom moet ik, en dan speciaal de kinderen, waarom moeten de kinderen alles opgeven wat ze hebben? Wat ze leuk vinden, hun vriendjes, vriendinnetjes, hun favoriete huis, alles. Dat is gewoon weg. En dat vond ik echt het meest erge.

Mieke uit aflevering 2 wordt subtieler, maar op een soortgelijke manier gekarakteriseerd. Zo beschermt ze haar zoon Frank wanneer haar partner hem wil slaan en verbreekt ze de relatie met haar man wanneer Frank op 11-jarige leeftijd aangeeft dat hij het niet meer trekt.

Milde aanwezigheid van *victim blaming*

Hierboven staat beschreven dat *victim blaming* in *Vrouwenmoord*, in tegenstelling tot de media in eerdere literatuur, veelal afwezig blijft. Er zijn in *Vrouwenmoord* enige instanties waar *victim blaming*, in zekere zin, wel een rol speelt. Eerder in dit hoofdstuk staat uitgelegd dat de ouders van Eva in de eerste aflevering niet aan *victim blaming* doen in hun beschrijving van Eva, omdat ze vrijwel alleen positieve eigenschappen aan Eva toekennen. Tegen het einde van diezelfde aflevering doen Eva’s ouders echter wel aan *victim blaming*, wanneer ze enkele tips geven aan vrouwen die in een onveilige relatie zitten. Zo raden ze vrouwen meerdere keren aan om uit de relatie te stappen, zodat ze niet vermoord worden. Met dit advies leggen ze, hoogstwaarschijnlijk onbedoeld, de verantwoordelijkheid voor hun eigen veiligheid bij de vrouwen in kwestie. Eva’s ouders adviseren ook om op het moment dat je de relatie gaat verbreken, iemand mee te nemen. Ook bij dit advies ligt de verantwoordelijkheid voor geweld dat mogelijk kan plaatsvinden bij de vrouw en niet bij de dader. In de laatste aflevering van *Vrouwenmoord* wordt het advies van de ouders van Eva ook bekritiseerd, omdat het doet denken

aan *victim blaming*. Zo zegt Songül Mutluer, Tweede Kamerlid voor de PvdA, dat ze het niet eens is met dit advies, omdat hier de verantwoordelijkheid bij de vrouwen wordt gelegd. In plaats daarvan raad Mutluer aan om het manipulatieve gedrag dat aan ruzies en geweld voorafgaat strafbaar te stellen. Hiermee legt Mutluer de verantwoordelijkheid voor het geweld weer bij de dader neer, in plaats van bij het slachtoffer. Sandra, het slachtoffer dat aan het woord komt in aflevering vier, vindt ook dat vrouwen in gevaarlijke situaties te vaak de verantwoordelijkheid voor hun eigen veiligheid moeten dragen. Sandra heeft al meerdere keren gedwongen moeten verhuizen naar een opvang of een geheim adres, omdat haar ex dreigt dat hij nog een aanslag op haar zal plegen. Sandra is boos over haar situatie, omdat zij steeds lijdt onder de consequenties van het gedrag van haar ex: 'Als de wetgeving zou veranderen, dan zou er eens een keer gelijk al wat kunnen gedaan worden aan de daders in plaats van aan de slachtoffers. Het is letterlijk omgedraaide wereld. Waarom moeten wij alles inleveren? Hij is toch de dader, niet wij.'

Een onderdeel van *Vrouwenmoord* dat op het eerste gezicht ook lijkt op *victim blaming*, is een van de feiten die de makers van *Vrouwenmoord* aanwijzen als aanleiding voor het geweld van de daders. De makers van *Vrouwenmoord* beschrijven in de podcast meerdere oorzaken achter het (dodelijke) geweld van de daders. Meespelende factoren zijn drugs, leeftijds- en cultuurverschillen en een slechte jeugd van de dader. Een element dat alle besproken zaken in deze podcast gemeen hebben, is het verbreken van de relatie. Aan het begin van aflevering vier wordt het ook expliciet genoemd door de voice-over: vrouwen worden, na jaren van geweld en *stalking*, meestal vermoord na een scheiding. In alle afleveringen van *Vrouwenmoord* wordt een scheiding op initiatief van de vrouw aangewezen als oorzaak voor het geweld van de dader, maar in mijn ogen is dit geen geval van *victim blaming*. De makers van *Vrouwenmoord* geven hier, zoals ze zelf ook noemen in aflevering vier, de realiteit weer. Verder worden de scheidingen in de podcast ook niet neergezet als een fout van de slachtoffers; door de afleveringen heen wordt het verlaten van een gewelddadige partner zelfs aangemoedigd. Uiteraard wordt dan de verantwoordelijkheid voor het geweld tegen het slachtoffer nog steeds bij het slachtoffer zelf gelegd. In plaats van vrouwen aanraden om weg te rennen voor geweld, zou geweld ook kunnen worden voorkomen door de dader maatregelen op te leggen.

4.2 Hoe feministisch is *Vrouwenmoord*?

Feministische elementen

In de tweede paragraaf van Hoofdstuk 2 van deze scriptie beschreef ik de wetenschappelijke discussie over de al dan niet feministische aard van het *true crime*-genre. Webb (2021), Horeck (2019) en Friars & Traynor (2022) zijn van mening dat *true crime* wel feministisch kan zijn, maar dat het dan aan enkele criteria moet voldoen. Zo zou feministische *true crime* bijvoorbeeld ook aandacht besteden aan het leven van het slachtoffer en zou de nasleep voor de nabestaanden van het slachtoffer ook belicht moeten worden (Friars & Traynor, p. 12, 2022). *Vrouwenmoord* geeft vrijwel volmaakt gehoor aan de criteria van Friars & Traynor (2022). In *Vrouwenmoord* ligt de focus op het slachtoffer, in plaats van op de dader, en krijgen nabestaanden ruim de tijd om te vertellen over hoe hun vermoorde familielid was toen ze nog in leven was. Familieleden vertellen onder andere over de hobby's en de persoonlijkheid van hun verloren familielid. In de verhalen van de nabestaanden komt ook duidelijk de impact van de moord naar voren. Zo is in aflevering één te horen hoe de ouders van Eva al jaren medicatie slikken omdat ze met ondraaglijke stressklachten kampen na de dood van hun dochter. In twee van de vijf afleveringen komen ook de slachtoffers zelf aan het woord. Deze vrouwen overleefden de poging tot moord en vertellen hoe hun leven hierdoor is veranderd. Naar mijn mening voegt het aan het woord laten van slachtoffers een extra feministische laag toe aan de podcast, omdat het slachtoffer hier

letterlijk de controle heeft over het narratief. Ook in de afleveringen waar slachtoffers zelf aan het woord komen, wordt aandacht besteed aan hun leven voor de aanslag. Zo hebben ze het over de gezinssituatie waar ze in opgroeiden en over hun vriendschappen.

De vrouwen beschrijven in de podcast wat ze voelden in gevaarlijke situaties, maar ze vertellen ook wat hun gedachten waren tijdens de relatie met hun gewelddadige partners. Zo beschrijft Mieke in aflevering twee hoe de manipulatie van haar ex haar gedachten begon te beïnvloeden: 'En dan ga je op een gegeven moment toch aan jezelf twijfelen. Van ja, weet je, ik zal het echt wel niet goed doen. En als dat eigenlijk bijna dagelijks tegen je gezegd wordt, dan ga je het geloven.' In aflevering drie wordt diezelfde invloed van geestelijke mishandeling genoemd. Jacqueline vertelt hoe haar vermoorde zusje Nadine, door de manipulatie van haar partner, haar grenzen steeds verder verschoof. Deze beschrijvingen laten aan de luisteraar horen hoe een manipulatieve partner het slachtoffer constant verder duwt en haar aan de realiteit laat twijfelen. Hierdoor snappen luisteraars dat slachtoffers niet altijd logisch kunnen handelen en dat ze verwikkeld zijn in de manipulatie van de dader. Deze insteek van de podcast zorgt voor begrip voor vrouwen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld en zet hen neer als driedimensionale personages in het verhaal. Dit element van *Vrouwenmoord* is dan ook zeker feministisch.

Een ander feministisch aspect van *Vrouwenmoord*, is de activistische taal die wordt gebruikt in aflevering vijf. In de vijfde en laatste aflevering van *Vrouwenmoord* wordt gebroken met het format van de eerste vier afleveringen. De laatste aflevering wordt opgenomen in een studiosetting en experts gaan hier met elkaar in discussie. In deze aflevering wordt genoemd dat vrouwen in situaties van huiselijk geweld eerder aan de bel moeten trekken, maar die retoriek wordt ontkracht door Tweede Kamerlid Songül Mutluer, zoals eerder in dit hoofdstuk staat beschreven. Mutluer filosofeert later in de aflevering over de volgende stap: voorkomen dat vrouwen slachtoffer worden van huiselijk geweld. Volgens Mutluer is vrouwenmoord het gevolg van seksisme dat diepgeworteld zit in de maatschappij. Daarom zouden we volgens Mutluer moeten beginnen met preventie wanneer kinderen op school zitten, door hen te leren over omgangsvormen tussen jongens en meisjes. Mutluer roept vrouwen zelfs op om samen te verenigen tegen femicide. In deze oproep gebruikt Mutluer woorden met *relational value* die verenigend werken, zoals 'sisters', en refereert ze meerdere keren aan alle vrouwen met voornaamwoorden, en tevens grammaticale elementen met *relational value*, als 'we' en 'ons'. In alle voorgaande afleveringen werd al kort aangestipt dat vrouwenmoord voorkomt uit seksisme en dat het een resultaat is van grotere maatschappelijke structuren, maar in deze afleveringen wordt dat door het betoog van Mutluer nog duidelijker naar voren gebracht. Een van de criteria van Horeck (2019) voor feministische *true crime*, is het duidelijk maken dat moord op een vrouw geen losstaand ongeval is. Vervolgens is het volgens Horeck (2019) zaak om dan het onderliggende probleem, seksisme, aan te kaarten. *Vrouwenmoord* voldoet met de discussie in de laatste aflevering absoluut aan deze criteria van Horeck (2019).

Niet-feministische elementen

In de bovenstaande alinea's heb ik elementen van *Vrouwenmoord* beschreven die overeenkomen met het idee van feministische *true crime*. Er zijn, net zoals de delen van de podcast waarin aan *victim blaming* wordt gedaan, ook elementen te vinden in *Vrouwenmoord* die juist niet feministisch zijn. In Hoofdstuk 2 beschreef ik de opvatting van Webb (2021); *True crime* is niet feministisch, omdat enkel de verhalen van witte slachtoffers worden verteld. Volgens Webb (2021) zou *true crime* dan ook maar één type vrouw vertegenwoordigen. In *Vrouwenmoord* worden, naar mijn weten, alleen verhalen van witte, jonge vrouwen verteld. Dat maakt de podcast niet etnisch divers en daarmee, volgens Webb (2021), ook niet feministisch. De makers van de podcast benadrukken in een voice-over overigens wel

dat femicide voorkomt in alle lagen van de samenleving en dat het dus iedereen zou kunnen overkomen. De vrouwen waarvan hun verhaal in de podcast wordt behandeld lopen qua persoonlijkheid en situatie wel uit een. Eva is bijvoorbeeld fel en staat stevig in haar schoenen, terwijl Nadine door haar zus naïef wordt genoemd. Deze variatie laat zien dat huiselijk geweld en femicide niet alleen onzekere en kwetsbare vrouwen overkomt, maar dat ook 'sterke' vrouwen slachtoffer kunnen worden. De selectie aan slachtoffers in *Vrouwenmoord* voldoet ook aan de theorie van het ideale slachtoffer, aangezien alle slachtoffers witte 'onschuldige' jonge vrouwen zijn (Gekoski, Gray & Adler, 2012, p. 1213).

Verder wordt in twee van de behandelde verhalen in *Vrouwenmoord* het uiterlijk van het slachtoffer uitgebreid beschreven en wordt ook genoemd dat ze 'mooi' of 'knap' waren. Eva wordt in aflevering één door haar ouders beschreven als een 'mooie meid', maar er wordt daarnaast ook aangehaald dat ze een erg fit en gespierd lichaam had. In aflevering drie wordt Nadine beschreven met de woorden 'slank, grote ogen, mooie glimlach' en wordt haar lichaam beschreven als een 'supermooi figuurtje'. Deze focus op het uiterlijk en het al dan niet mooie lichaam van de slachtoffers is niet feministisch, omdat het de vrouwen objectificeert. Het doet er voor het verhaal en de boodschap over geweld tegen vrouwen ook niet toe of de slachtoffers mooi en slank waren. Daarnaast komt *Vrouwenmoord* met deze beschrijvingen en selectie aan verhalen overeen met de theorie van het ideale slachtoffer zoals beschreven door Spies (2020) in Hoofdstuk 2. De vrouwen in *Vrouwenmoord* zijn wit, jong, knap en onschuldig, net zoals het 'ideale' slachtoffer.

5. Conclusie en discussie

5.1 Conclusie

Het doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in het discours in *true crime*-podcasts met betrekking tot vrouwen als slachtoffer van dodelijk huiselijk geweld of partnermoord en in het bijzonder in het discours met betrekking tot slachtoffers in de podcast *Vrouwenmoord*. Dat deed ik aan de hand van de onderzoeksvraag *Welk discours wordt gebruikt in de Nederlandse truecrimepodcast Vrouwenmoord bij het spreken over de slachtoffers?* Aanleiding hiervoor was de discussie in het wetenschappelijk veld over de al dan niet feministische aard van *true crime*. Met dit onderzoek toetste ik dan ook de al dan niet feministische aard van *Vrouwenmoord*. Uit de analyses in dit onderzoek is gebleken dat het discours dat in *Vrouwenmoord* wordt gehanteerd de slachtoffers op een positieve manier karakteriseert. De vrouwen waarover wordt gesproken worden beschreven als 'vrolijk' en 'een zonnetje'. De slachtoffers die zelf aan het woord komen worden ook positief gekarakteriseerd. Zo beschrijft Mieke hoe ze haar zoon beschermde tegen haar partner en komt Sandra voor zichzelf en haar kinderen op omdat ze steeds moeten vluchten voor haar ex-partner.

In *Vrouwenmoord* wordt enkele keren aan *victim blaming* gedaan, maar het idee dat een vrouw verantwoordelijk is voor haar eigen veiligheid in een situatie van huiselijk geweld wordt in de laatste aflevering ook expliciet ontkracht. Verder worden enkel verhalen van witte slachtoffers verteld in *Vrouwenmoord* en wordt bij twee van de vier aan bod gekomen slachtoffers een oordeel geveld over hun uiterlijk. Volgens de criteria van Webb (2021) is *Vrouwenmoord* niet feministisch, vanwege het gebrek aan etnische diversiteit. Volgens de criteria van Mason & Monckton-Smith (2008), Taylor, (2009), Bolin (2018) en Spies (2020) is *Vrouwenmoord* wel een feministische *true crime*-podcast, omdat de vrouwen die slachtoffer zijn geworden centraal staan en er aandacht wordt besteed aan het leven van deze vrouwen en de impact van hun dood. Verder bepalen de slachtoffers in *Vrouwenmoord* ook letterlijk het narratief, omdat twee slachtoffers in de podcast hun eigen verhaal vertellen. De makers van *Vrouwenmoord* plaatsen de verhalen die ze vertellen ook expliciet in een grotere structuur van maatschappelijk seksisme.

Vrouwen zijn in *Vrouwenmoord* dus niet langer een 'decorstuk', zoals Bolin (2018) beschrijft (p. 14). *Vrouwenmoord* is een podcast met relatief veel feministische elementen. Er is uiteraard ruimte voor verbetering, vooral op het gebied van etnische diversiteit in de selectie van verhalen, maar *Vrouwenmoord* zet zeker de toon voor hoe *true crime* op een feministischere manier kan worden vormgegeven.

5.2 Discussie

In deze scriptie is het discours van één *true crime*podcast geanalyseerd en daarom zijn de resultaten ook niet representatief voor het hele landschap van *true crime*podcasts. Om de leemte van onderzoek naar feministisch discours in *true crime*-podcasts verder op te vullen zou vervolgonderzoek zich kunnen richten op andere Nederlandse *true crime*-podcasts. Vervolgonderzoek zou ook kunnen werken met een groter corpus waarin meerdere podcasts zijn opgenomen, om een representatief beeld te kunnen schetsen van feministisch discours in het Nederlandse landschap van *true crime*podcasts. Daarnaast zou verder onderzoek ook voort kunnen bouwen op de bevindingen in deze scriptie door vergelijkend onderzoek te doen tussen *Vrouwenmoord* en een Nederlandse *true crime*-podcast die zich niet toespitst op femicide. Aangezien *true crime*podcasts internationaal ook groot succes hebben, zou er ook vergelijkend onderzoek gedaan kunnen worden tussen feministisch discours in Nederlandstalige *true crime*podcasts en bijvoorbeeld Engelstalige *true crime*podcasts. Verder zou het ook interessant zijn om te zien of het discours in *true crime*-podcasts door de jaren heen feministischer is geworden. Vervolgonderzoek

zou dan ook kunnen bestaan uit vergelijkend diachroon onderzoek in Nederlandse *true crime*podcasts.

Zoals ik in paragraaf 3.1 bij het bespreken van mijn methode al noemde, zijn de teksten in het corpus van dit onderzoek door een enkele codeur geanalyseerd. De analyse in dit onderzoek is dan ook enigszins subjectief. Een extra codeur zou wellicht andere keuzes maken bij het markeren van geladen woorden, structuren en onderwerpen, wat zou kunnen leiden tot andere onderzoeksresultaten. Het gebrek aan extra codeurs doet af aan de objectiviteit en representativiteit van de resultaten van dit onderzoek. Een grootschaliger vervolgonderzoek zou kunnen werken met meerdere codeurs, om objectievere resultaten te behalen.

In Hoofdstuk 2 van deze MA-eindschrijving beschreef ik eerder onderzoek naar karakterisering van vrouwen als slachtoffer in nieuwsmedia en in *true crime*. Bij gebrek aan onderzoek naar Nederlandstalige media, zijn alle studies in dit hoofdstuk gebaseerd op Engelstalige media. De meerderheid van het materiaal in de corpussen van deze studies zijn afkomstig uit Amerikaanse media. Deze overhelling zou effect kunnen hebben op de resultaten van het literatuuronderzoek. Amerikaanse media zijn vrij sensationeel in hun manier van verhalen vertellen, waardoor er wellicht andere resultaten uit het literatuuronderzoek zouden zijn gekomen als er meer diversiteit zou zitten in de geselecteerde studies (Nemeth, 1994).

Uit de inhoudsanalyse van dit MA-eindwerkstuk blijkt dat *Vrouwenmoord* gunstig afwijkt van de verwachting op basis van eerder onderzoek. *Vrouwenmoord* lijkt, ondanks de gebreken, op feministische *true crime*, zoals beschreven in paragraaf 2.2. Het feit dat *Vrouwenmoord* voldoet aan meerdere eisen voor feministische *true crime*, zou een teken kunnen zijn dat de manier waarop verhalen worden verteld binnen het *truecrime*genre aan het verschuiven is. Een mogelijke verschuiving in het Nederlandse *truecrimelandschap* ligt in lijn met een beschrijving van Friars (2022) over de toekomst van *true crime*. Friars (2022) merkt op dat recente *true crime* steeds meer richting de linkerkant van het politieke spectrum beweegt en dat 'nieuwe' *true crime* meer focust activisme dan op entertainment (p. 11). *Vrouwenmoord* zou een teken kunnen zijn dat deze verschuiving ook gaande is binnen Nederlandse *true crime*. Vervolgonderzoek naar activisme en feminisme binnen Nederlandse *true crime* zou dan ook zeker op zijn plaats zijn.

Het label van feministische *true crime* zouden Nederlandse *truecrime*podcasts uiteraard pas verdienen als vrouwelijke slachtoffers, net zoals de mannelijke daders, driedimensionale personages mogen zijn binnen het verhaal en de focus verschuift naar het vertellen van verhalen van alle soorten vrouwen. Dat laatste criterium betekent in de praktijk dat etnische diversiteit een must is. Daarnaast zou *true crime* afscheid moeten nemen van haar sensationele vertelstijl en meer aandacht besteden aan de maatschappelijke problemen die ten grondslag liggen aan moord op vrouwen.

Literatuurlijst

- Bolin, A. (2018). *Dead Girls: Essays on Surviving an American Obsession*. Harper Collins Publishers.
- Bullock, C. F. (2007). Framing Domestic Violence Fatalities: Coverage by Utah Newspapers. *Women's Studies in Communication*, 30(1), pp. 34–63. <https://doi.org/10.1080/07491409.2007.10162504>
- CBS. (2022, 29 september). *Meer mannen vermoord in 2021*. CBS.nl Geraadpleegd op 11 mei 2023, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/39/meer-mannen-vermoord-in-2021>
- Christie, N. (1986), 'The ideal victim', in E. A. Fattah (ed.), *From Crime Policy to Victim Policy: Reorienting the Criminal Justice System*, London: Macmillan, pp. 17–30.
- Fairclough, N. (2001). *Language and power* (2nd ed.). London: Routledge.
- Friars, R. M., & Traynor, J. (2022). 'Dogged, Insightful, and Humane': Writing Women's Lives in Twenty-First-Century True Crime. *Crime Fiction Studies*, 3(1), pp. 10–25. <https://doi.org/10.3366/cfs.2022.0057>
- Greer, C. (2007) 'News Media, Victims and Crime', in P. Davies, P. Francis, C. Greer (eds.) *Victims, Crime and Society*. Sage, pp29.
- Horeck, T. (2019). *Justice on Demand: True Crime in the Digital Streaming Era*. Wayne State UP.
- Mason, P., & Monckton-Smith, J. (2008). Conflation, collocation and confusion. *Journalism*. pp. 691–710. <https://doi.org/10.1177/1464884908096241>
- Monsma, E. (Host). (2023). *Vrouwenmoord* [Podcast]. Hart van Nederland. Geraadpleegd op 16 maart 2023, van <https://open.spotify.com/show/27rMfl1bqCgxH8kXJyirby?si=38e48a4b4bf3435c>
- Nemeth, M. (1994). Hot off the presses: sensational stories fuel American's tabloid-inspired media machine.
- Rodgers, K. (2022). "Fcking politeness" and "staying sexy" while doing it: intimacy, interactivity and the feminist politics of true crime podcasts. *Feminist Media Studies*, pp. 1–16. <https://doi.org/10.1080/14680777.2022.2098799>
- Slakoff, D. C. (2023). "She did see warning signs but chose to ignore them": perpetrator justification and victim-blaming narratives in true crime podcasts about intimate partner violence. *Feminist Media Studies*, 1–17. <https://doi.org/10.1080/14680777.2023.2171086>
- Spies, A. (2020). The portrayal of victims of intimate femicide in the South African media. *Journal of African Media Studies*, 12(1), 41–59. https://doi.org/10.1386/jams_00010_1
- Taylor, R. (2009). Slain and Slandered. *Homicide Studies*, 13(1), pp. 21–49. <https://doi.org/10.1177/1088767908326679>
- Vedric, N., & Little, J. (2022). True victims: men's privilege, class, and violence against women in Making a Murderer and The Jinx. *Feminist Media Studies*, pp. 1–16. <https://doi.org/10.1080/14680777.2022.2027495>
- Webb, L. (2021). True Crime and Danger Narratives: Reflections on Stories of Violence, Race, and justice. *The Journal of Gender, Race, and Justice*, 24(1).